

Yeni Türkiye Kısa Filmleri Paneli

27 Eylül Perşembe 18:00

Ceylan Özçelik

Çetin Baskın

Emre Akay

Melis Bilgin

Yönetmen: Emre Akay

Senaryo: Emre Akay, Eser Yazıcı

Oyuncular: Mehmet Demirtaş, Emre Yetim, Tuğra Kaftancıoğlu, Eser Yazıcı

2011/Türkiye/Türkçe/15'

"Düzgün bağlanmış bir kravat bir erkeğin hayatındaki ilk ciddi adımdır."

Oscar Wilde

Bu ifadeyle başlayan *Kırmızı Alarm* (2011), *Bir Tuğra Kaftancıoğlu Filmi* (2008)'nin de yönetmeni olan Emre Akay'ın dördüncü kısa filmi. İç karışıklıklar, siyasetçilerin seviyesiz tutumları, çözüme ulaşmayan tartışmalar, iktidar rekabeti vb. türlü türlü önemsiz sorun içinde boğulduğumuz şu zamanlarda *Kırmızı Alarm*, siyaset ve siyasetçiler üzerine enerjik ve ironik anlatımıyla ve herkeste farklı noktalara dokunabilecek detaylarıyla iyi bir kısa film olarak nitelendirilebilir. Ses kullanımı, müziği, senaryosu ve oyunculuklarıyla başarılı bir tutum yakalayan *Kırmızı Alarm* izleyiciden övgüyü hak ediyor. Film bir diğer övgüyü ise barındırdığı öğelerin hem teker teker ele alındığında bir derinliğe sahip olmasıyla hem de bir araya getirildiğinde bir bütün oluşturmasıyla alıyor.

Yönetmenin siyah-beyaz tercihi filmin ismini ve filmde önemli yer teşkil eden "bayrak kırmızısı kravat"ı vurgulamakla kalmıyor, aynı zamanda siyasetin iç karartıcılığını ve sıkıcılığını adeta renksizliğiyle anlatıyor. Otorite tarafından önemli kabul edilen kırmızı kravatın aslında o kadar önemli olmadığına dair bir fikir edinebiliyoruz bu tercihten. Normalde kırmızı rengin insan üzerinde bıraktığı etkisi, yönetmenin siyah-beyaz çekimiyle kamufle oluyor. Buna ek olarak bu çekimden, siyasetçilerin kendini yenilemediği ve dolayısıyla geçmişte bir yerlerde tıkanıp kaldığı mesajını da çıkartmak mümkün gibi görünüyor.

İsmiyle gerginlik ve tetiklilik vaat eden *Kırmızı Alarm*, müziğiyle ve diyaloglarıyla da bu durumu besliyor. Bu noktada Deniz Cuylan'ın filmin kadrosuna müziğiyle dâhil olmasının yaratılmak istenen atmosfer açısından büyük bir şans olduğunu belirtmek gerek. İzleyici, finale yaklaşırken tırmanan gerginliği hem müzikle hem de üst üste binen sesler ve diyaloglarla hissediyor, hatta hikâyeyi görüntülerden ziyade seslerle takip etmeye başlıyor.

Kırmızı Alarm'ın kilit noktalarından biri baştan sona sürekli karşımıza çıkan kravat figürü. Parti içerisindeki onca gerginlik içerisinde başkanın istediği kravatın bulunamaması bütün telaşın odak noktası haline geliyor. Bu figür o kadar verimli kullanılmış ki film boyunca karşımıza her çıkışında siyasete dair farklı bir noktayı vurguluyor. Resmi törenlerin her şeyi görünüşte tertipli gösteren havasına eleştirel bir bakış yakalıyor. Başkanın yardımcısının kravatı bulamadığı için başkandan azarı yedikten sonra gidip kendi astlarını fırçalaması, hatta tartaklaması hiyerarşinin bir kravat için bile nasıl işlediğini gözler önüne seriyor. Kameramanın kravatının renginin kameraya uygun olmadığı uyarısına aldırılmaması ise otoritenin dokunulmazlığını düşündürür nitelikte .

Kırmızı Alarm, siyasete dair detayları, ironik yapısı ve oyuncularının etkileyici performanslarıyla gülümseterek düşündürüyor. Göstermek istediğini göze sokmadan, sadece söylenmiş lafları alıp filmin içerisine yerleştirerek, ince bir mizahla ve anlatımını destekleyen müziğiyle siyaset üzerine düşünen herkesin ilgisine çekebilecek bir film *Kırmızı Alarm*.

Nazlı Özüm Gündüz

26 Eylül Çarşamba 18:00

Arayış

Yönetmen: Çetin Baskın

Senaryo: Çetin Baskın

Oyuncular: Halil Baskın, Çetin Baskın, Remzi Baskın

2011/Türkiye/16'

Sonsuz Arayışlar

Arayış (*Gerayış*, 2011), 2009'dan bu yana Altyazı Sinema Dergisi'nde yazan Çetin Baskın'ın ilk filmi. Bu yılın Hisar Kısa Film Seçkinde yer alan film, aynı zamanda Rotterdam Film Festivali'nde gösterilme ve önümüzdeki Ekim ayında düzenlenecek olan Altın Portakal Film Festivali'nde yarışacak 21 kısa film arasına girme başarısını gösterdi.

Filmin odağında yer alan Halil, uzun zamandır haber alamadığı oğlunun arayışı içerisinde. Bu arayışta ona yoldaşlık eden atını da kaybedince Halil'in gözleri, dağları hem oğlu hem de atı için taramaya başlar. Çaresiz hissetse de aramaya devam eder ancak tek arayan o değildir. Halil'le birlikte oğlu ve atı da aynı tepelerde, birbirlerinden habersiz, birinin bir günbatımında aştığı tepeyi diğeri bir sonraki günbatımında geçerken kendi arayışları içerisinde.

Oğulla yalnızca son sahnede karşılaşmamıza rağmen arayışının ne olduğunu ima eden şey yönetmenin müzik seçiminde yaptığı tercih oluyor. Mehmed Uzun'un *Destana Egideki* adlı şiiri üzerine Civan Haco'nun yaptığı özgün yorumun bu parçası, şiirdeki yiğidin Halil'in oğlu olduğu hissi uyandırıyor. Duyduğumuz bölüm uzunca bir şiirin küçük bir parçası ve altyazı da eklenmemiş; bu nedenle o bölümde tam olarak ne dendiğini Kürtçe bilmeyen izleyici anlamasa da bütününe bakıldığında *Yiğitlik Destanı* anlamına gelen ve bir Kürt savaşçısının çatışmada son anlarını anlatan şarkıyla birlikte *Arayış* bambaşka bir anlama bürünüyor.

Film içerisinde müziğe hiç rastlanmazken sonda duyduğumuz bu parça, anlamı itibarıyla sadece müziğinin güzelliği için kullanılmamış olsa gerek, hatta hikâyenin anlamı üzerinde ciddi bir etkisinin olduğu söylenebilir. Kayıp oğlu topraklarının özgürlüğü için savaşan bir yiğide dönüştüren müzik, Halil'i de hem geride kalan çaresiz bir baba hem de, atına olan sevgisine ve ilgisine rağmen atın özgürce dolaşmak için onu terk etmesiyle, oğlunun savaştığı gücün bir temsilcisi yapıyor.

Arayış, estetik yapısı bir yana anlatmak istediğini imgelerle sarmalaması ve sessiz sedasız ifade etmesiyle de görülmeye ve üzerine düşünülmeğe değer bir film. İzleyiciyi filmin bir parçası haline getirerek hikâyenin özüne bizim ulaşmamızı istiyor. Hiçbir doğrudan mesajı olmayan *Arayış* gibi bir filmde birden fazla öz olabileceğini de belirtmekte fayda var tabii ki.

Nazlı Özüm Gündüz

Adil ya da Değil

Yönetmen: Ceylan Özçelik

Senaryo: Ceylan Özçelik

Oyuncular: Ezgi Çelik, Su Başbuğ, Arif Cambaz, Zinnure Türe

2001/Türkiye/Türkçe/8'

Kısa film, Türkiye'de daha çok öğrenci filmi olarak algılanan, Kültür Bakanlığı'nın ve hatta jürilerin dahi gerekli ciddiyeti göstermediği bir çalışma alanı. Hal böyle olunca ana akım medya tarafından ön plana çıkarılan bazı kısa filmlerin de formüle edilmiş yapılardan, basmakalıp taktitlerden öteye geçemediğini görüyoruz. Oysa kısa film çekmek için sanıldığından çok daha büyük bir emek harcamak ve ciddi bir birikime sahip olmak gerekiyor; bu bağlamda kısa filmi uzun metraj filme hazırlık yapmak için bir basamak olarak görmekten ziyade, kendi dramatik yapısı, kurgusu ve diliyle "özerk" bir alan olarak ele almak gerekiyor. İşte bu bakış açısı ile son yıllarda Türkiye'de bu alanı genişleten, değiştiren ve dönüştüren kısa film yönetmenlerinin sayısı giderek artıyor. Hem bu yönetmenlerin katkısıyla hem de bağımsız pek çok kurum ve yayın organı aracılığı ile kısa filme olan bakış açısı da hızla değişmekte.

Ceylan Özçelik Türkiye'de kısa filme farklı bir bakış getirmeye çalışan yönetmenlerden. 1980 doğumlu yönetmen Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi mezunu. Özçelik 2003'te başladığı ve metin yazarı, yapımcısı, sunucusu olduğu Skytürk'teki "En Heyecanlı Yeri" adlı sinema programı ile tanınmakta. İlk kısa filmi *Nisanın Her Tarafı Vicdan Olsa* (2007)'nin ardından absürd bir müzikal olarak nitelendirebileceğimiz *Onlar Birbirlerini Sevdiler Ama...* (2009) ile özgün tarzının temellerini atan yönetmenin bu birikimlerinin sonucu olarak görebileceğimiz filmi, *Adil Ya Da Değil* (2011).

Toplumun alt tabakasından gelen küçük yaşta bir çocuğun adalet arayışı ve bu arayışın kadın olma durumlarıyla bağlantısı etrafında şekillenen film, gerilimli öyküsü ile dikkat çekmekte. Gerilimi yaratan en büyük faktör de ses kullanımı. *Adil Ya Da Değil* ses tasarımı oldukça güçlü bir kısa film; öyle ki kullanılan sesler hikayedeki karakterler kadar etkili denebilir. Filmde kurulan dünyaya dahil olan seslerin yanı sıra filme sonradan eklenmiş seslerle yaratılan atmosfer gerilim hissini arttırmakta oldukça başarılı. Filmde gerek hikayenin kuruluşu, gerek ses kullanımı, gerekse filmin rengi ile yaşananların bir yanıyla gerçekçi tarafı diğer yanıyla kurmaca tarafı harmanlanmış ve izleyiciye tekinsiz bir atmosferde dolandığı hissi verilmeye başlanmıştır. Baş karakterin mütemadiyen gördüğü kabuslardan duyduğu rahatsızlıkla hayal-gerçek arasında kalışı, cevap verilmeyen uzun telefon sesleri ve filmin o tozlu, hafif grimsi rengi; hayal ile gerçek arasındaki bu atmosferin en kuvvetli hatırlatıcıları arasında. Bu bağlamda *Adil Ya Da Değil*, bir kısa filmin hikayeyi temel alan yaklaşımının tersine; olay örgüsüne, ses kullanımına ve görüntü yönetimine verdiği öncelik ile hem Ceylan Özçelik'in kendi özgün tarzının yapı taşlarını nasıl oluşturduğunu hem de Türkiye'de kısa filmin nasıl bir dönüşüme uğrayarak ivme kazandığını göstermesi açısından oldukça önemli bir yerde duruyor ve izleyicilerini hak ettiği yerde, beyazperdede bekliyor.

Demet Altun

Tetrist

Yönetmen: Mesrure Melis Bilgin

Senaryo: Mesrure Melis Bilgin

2012/Türkiye/2' 48"

2005'ten bu yana sürdürülen Hisar Kısa Film Seçkisi bu yıl sinema yazarı Senem Aytaç, yönetmen Seren Yüce, oyuncu Serra Yılmaz ve Zeynep Özbatur Atakan'dan oluşan ana jürinin değerlendirmeleriyle oluşturuldu. On filmin yer aldığı seçkide Mesrure Melis Bilgin'in *Tetrist* (2011)'i de yer alıyor.

Film, Matrakçı Nasuh'un minyatürlerinden çalışılmış eski bir İstanbul tasvirini arka plan olarak oluşturulan bir tetris oyununun, değişen müziklerle ilerleyişini gösteriyor. Ancak bu oyunda tepeden sıradan tetris blokları yerine değişen nitelikteki bir takım binaların parçaları düşüyor; çalan müzik de bildiğimiz "tetris theme" değil, binaların nitelikleriyle paralel değişen bir seçki. Böylece biz de İstanbul'un yapılaşma-inşa süreçlerini, zamanın ruhunu yansıtmaya öngörülen müziklerdeki ve binaların niteliklerindeki değişikliklerle kronolojikleştirilmiş bir halde takip ediyoruz. Filmin ilk saniyelerinde kurulan şehir, tetrisin mantığına uygun olarak son boşluğa bir blok yerleştiğinde yerle bir oluyor ve değişen müzikle birlikte yeni bir inşaa dönemi başlıyor. Ancak bu defa oyun istendiği gibi gitmiyor ve üst üste biriken oyun blokları, yani kentin yeni ve düzensiz yapıları, kulüp müziği eşliğinde gökten düşen plaza gökdelenle birlikte sınıra ulaşmış oluyorlar. Sonuç da yüzümüze hemen çarpıyor: *Game over*. Blokları üst üste yığarak plansızca oynanan oyun, oyunun yani kentin sürdürülebilirliği ket vermiş oluyor.

Peki, bu tetris analojisi, İstanbul'un bugün içinde bulunduğu inşaat ve kentsel dönüşüm süreçlerini doğru karşılayabiliyor mu? Analogiler her zaman birebir referanslarla çalışmazlar; ama Tetris-İstanbul analojisi uyumsuz, oturmamış varsayımlarla işliyor. Tetriste kazanmak için blokları kritik seviyeye ulaşmadan yıkmak gerekirken her yıkım size puan kazandırır. Ayrıca belli bir seviyeyi koruyabildikten sonra blokları yığma işlemi hiç bitmez. Filmdeki analojiyi takip ettiğimizde şu türden bir sonuca ulaşabiliriz: Şehrin sonunu getirecek olan şey, çarpık, plansız bir şekilde üst üste bindirilmiş bitimsiz binalardır. Ancak doğru anda doğru yıkımlar yapılırsa hem oyun sürdürülebilir, oyuncu da oyunun asıl hedefini yani puan kazanmayı gerçekleştirmiş olur. İstanbul'daki kentsel dönüşüm projeleri zaten kendi meşruluklarını benzeri bir zeminde kurmaya çalışırlar: Sürdürülebilir kentleşmenin önünde engel olan gecekondulaşma, plansız kentleşmeye bir son vererek -eş zamanlı soylulaştırarak- planlı ve konforlu yeni yerleşim alanları kurmak. Filmin analojisi de bu savla kısmen örtüşüyor, çünkü tetriste kazanmanın tek yolu yıkmaya ve yenisini yapmaya "level" sonuna kadar devam etmektir. Böylece film "Düzenleme olmadan birbirine eklenen, üst üste binen bu tarz bir kentleşme şehrin sonunu getirir" şeklindeki duyarlılık mesajını, onunla tam örtüşmeyen bir analogi uğruna tam da dikkat çekmek istenilen yerden -istemeden- başka bir noktaya savurmuş oluyor. Yanlış bir perspektifle aslında söylemek istemediği yerlere çekilmesinin önü açılmış oluyor. AKM, Haydarpaşa Garı, Tarlabası gibi bildik örnekleri de akla getirdiğimizde arka arkası kesilmeyen gökdelenlere, AVM'lere, çirkinlik abidesi otoparklara yer açmak ve "game over"ı olabildiğince ertelemek için puan toplamak gerekiyor. Bu bakış açısından kaçınarak izlediğimiz sürece film, yöntemi içinde kaybolmaktan kurtulabilir.

Gülnehal Kavakloğlu